

Ezterren Hurtsaldia

inahi, adi-gazne. Jaungoiko ospetsua ageritu
 ahari, Mesopotamian zelarrik, Haranaren bizi
 zion: "jalgi hize lurrerik eta ahardeen artekk
 riko daratan lurraldeak." Orduan jalgi zen
 Harde-lurrerik eta Haranaren jarri zen. Eta handik, haren aita
 hit ondoan, erakharri zuen orai zuet ~~er~~ bizi gitezten eskualde
 hortan. Baina ez zion hor eman oineko gumerik ere berezkat;
 hitzeman ^{hai} zion aldiz ^{er} haren jabe ezarriko zituela bera eta haren
 ondokoak, nahiz ez zuen ^{ez zudarik haren} ~~haranaren~~ semerik. Eta jaunkoak erran zion
 haren ondokoak alzerrian egonen zirela, (Lau ehun urtezh) bertzen
 meneko (azpiko, esklabo) eta gaizki aharriak. ~~Baina~~ haren
 jabe izanen den herria, niki ^{er} jupakiko dut, erran zuen jaunkoak.
 Eta ondoan, joanen diria eta ^{er} haren ^{adizteki} jaretsiko nante. Gero
 eman zion erdair-ikhurra (erdair-hitzarmena), eta horrela
 Isaac semea sortu-eta Abrahamek erdairidatu zuen zorzigaren
 egunean. Eta Isaacok berdin egin ^{zuen} ~~zuen~~ Jakobek, eta Jakobek
 hamabi aita-ehenak.

Arta-ehenek beharritz Josepe saldu zuten Egyptora; baina
 jaunkoa harenin zen; atheratu zuen neketide guzietarik; eman
 zion grazia eta zentzu Egyptoko errey Pharaonen aintzinean, eta
 hurrek ezarri zuen hai Egyptoen, hai bere etche guziaren buru. Gosteak
^{guztiak} Egypt. guzran eta Kanaan'en, ezeria garbza zen eta gure
 artasook ez zuten jaketorik aurkitzen. Entzunik bagela haghurri
 Egypton, Jakobek behin harat igorri zituen gure aintzinetuak.
 Bigarren aldian, Josepe ezagutu zuten anaiak eta Faraonek
 ikasi zuen Josepen ehortria. Orduan Josefek ehar-arazi ^{zuen} ~~zuen~~
 Jakobek bere aita aharde guzietan, hiruetan hogoi-ta-hamabuz
 lagun. Jakobek jantzi zen Egyptorat, eta bera, eta gure artasook
 eu han hit ziren. ~~Haren~~ Siken-erat ^{ahari} ~~er~~ zintuzten eta ezarri
 Abraham-ek (gilhar dirutan) Siken'en) Emmor-en semeri erosi
 hit-hobian.

Urkitzen ari bartzien, Abrahami jaunkoak egin agintzen
 behelzako egunak, jendea emendatu eta populatu zen Egypta
 Josepez deus ere ez zahien enage berri bat jin artean. Dena maltzurteia

Anai eta aita jaunak, adi-zaque. Jaungoiko ospetsua ageritu
zitzaron gure aita Abrahami, Mesopotamian zelarik, Harranen bizi
baino lehen, eta erran zion: "Jalgi hize lurretik eta ahardeen artekik
eta atkoz nik erakutsiko daizatan lurraldeak." Orduan jalgi zen
Kalde-lurretik eta Harranen jarri zen. Eta handik, haren aita
hit ondoan, erakharri zuen orai zuek ~~er~~ bizi zirezten eskualde
hortan. Baina ez zion hor eman oineko gurek ere beretzat;
hitzeman ^{hai} aldiz ^{er} haren jabe ezarriko zituela bera eta haren
ondokoak, nahiz ez zuen ~~hararatan~~ ^{eg zuelarik haren} semerik. Eta gaintxoak erran zion
haren ondokoak algerrian egonen zirela, (lau ehun urte) berzen
merekho (azpiko, esklabo) eta gaitzki eharriak. ~~Ber~~ nan haren
jabe izanen den herria, nik ^{er} jahalako dut, erran zuen gaintxoak.
Eta ondoan, joanen dira eta ^{er} hemen ^{aduzteki} jauretsiko naute. Gero
eman zion erdain-ikharra (erdain-hilgarmena), eta horrela
Isaak semea sortu-eta Abrahamek erdarindu zuen gortziganen
egunean. Eta Isaakek berdin egin ^{er} ~~er~~ ^{er} jakobe, eta jakobek
hamabi aita-lehenak.

Aita-lehenek behaiztiz Josepe saldu zuten Egyptora; baina
gaintxoak harekin zen; atkeratu zuen neketeide guzietarik; eman
zion grazia eta zentzu Egyptoko eney Pharaonen aintzinean, eta
hunek ezarri zuen bai Egypturen, bai bere etche guzianen buru. Goseka
~~er~~ ^{er} Egypto gauran eta Kanaan'en, egeria gaitza zen eta gure
arbasoak ez zuten jatekorik aurkitzen. Entzunik bazela haizkurri
Egypton, jakobek behin harat isorri zituen gure aintzinetxoak.
Bigarren aldian, Josepe ezagutu zuten anaiak eta Faraonek
ikasi zuen Josepen etburhia. Orduan Josepek ehar-arazi ^{er} ~~er~~
Jakobe bere aita aharde guzietan, hiruetan hogei-ta-hamabuzt
lagun. Jakobe jantzi zen Egyptorak, eta bera, eta gure arbasoak
er han hit ziren. ~~Heran~~ ^{er} Sihen-erat ^{er} ~~er~~ ^{er} gaitzen eta ezarri
Abrahamek (gilhar dirutan) ^{er} Sihen'en Emmor-en semeri erosi
hit-hobian.

Unbiltzen ari baitziren, Abrahami gaintxoak egin agintzen
belhelzako egunak, jendea emendatu eta populatu zuen Egypto
Josepez deus ere ez zaitzen eneye bere bat jin artean. Dena malyurteira

izanez gure ~~odolekuen~~ ^{odolekuen} alderat, enere honek gaizki ekharri zituen
gure artasoa, heien haurak ^{ere} harpoan utz-araziz ez zituen bizi.
Ordu hartan sortu zen Moises, jainkoa bezain ederra. Hiru urtebethe
hazi zuten aitaren etxean, eta harpoan utzi baitzuten,
Faraonen alabak bildu zuen eta bere semea bezala hazi. Horrela
Moisesi ^{erabaki} ~~erabaki~~ zituen Egiptiaren jakitate guzira, hitzez eta
esitez biziki azkarna zen. Berugui urhetarat - eta, tihetzak
eman zion behar zirela ihusi bere anaia Israeldanah ~~Israeldanah~~.
Eta batto gaizki erabiltzen zutela ihusirik, haren alde jarri zen,
eta mendetatu zuen Egiptiara jor. ~~Israeldanah~~ ^{nahi zuten} ~~Israeldanah~~
gnaieki ^{arazi} ~~adibitu~~ jainkoak haren eskuz ~~Israeldanah~~ ^{arazi} sabbatuko
gizuela: bainan ~~Israeldanah~~ ez zuten aditu; Biharamunean
zorbait hausitu zituen elgari jotta, eta adichide-arazi
behanez eran zituen: "Jagorak, anaratz zuezte; zertako
elgari ^{gaizki} ~~Israeldanah~~ egin!" Bainan laguna joiten zuenak (^{igoni} ~~Israeldanah~~)
zuen, eranez: "Norik ezari han ^{gure gaineko} nagusi eta juje? ~~Israeldanah~~
Nahi nindutela hil alzo Egiptiara bezala?" Hitz horik
entzun eta Moises ihesari eman zen: ~~Israeldanah~~ Madianteko lurretan
arrotz bizi izan zen eta han izain zituen bi seme.

Berugui urtheren buruan, aingem bat agertu zitzairen Sinai
mendiko murtuan, suak hartu sasi baten garrean, Moises
miratsi ^{zuen} ~~Israeldanah~~ agertze honek, eta hobeki ihusi-nahiz urbiltzenari,
jannaren mintzera altchaba zen: "Hire aiten jarntoa nuki,
Abraham, ~~Israeldanah~~ eta Isaac eta Jakobek jarntua." Moises
aldiz, dena ikhara, ez zen ausartzalzen begiratzera. Bainan
jainkoak eran zion: "Edezhiki espartin hoik, harzan
tokia saindua duk-eta; ihusi diat ihusi Egipton den
ene popularen ezeria; entzun haren auhena; eta pantsi
nuki haren libratzeko. Hango bada, Egiptiara igur bezadan.

~~Israeldanah~~ "Norik ezari han gure gaineko nagusi eta juje" eranez
arnegalu zuten Moises hura bera jarntoak igoni zituen buruzagi
eta libratzaletak, sasia agertu aingerna ararteko.

~~Israeldanah~~ ~~Israeldanah~~ ~~Israeldanah~~

Harek jalgia arazi zituen, Egypton, Itaso Gorrian eta mortuan berriagotzek mirari eta mirakuluetan eginez. Moises hurrek eran zioten Israeldarrei: "Jainkoak zuen anaren artean ni bezalako profeta bat atherako du." Mortuko biltzarrean ere hura zagon Sinai mendian mintzo zitzaien Aingeruarekin, hai eta gure artean; harek hartu zituen bizirako hitzak, guri emarteko. Eta hari ez ~~harri~~ nahi izan ~~harri~~ gure ~~harri~~ artean; ~~harri~~ gure egin zioten, eta bihotzez Egyptorak itzuli ziren, ernanez Haroni: "Gure arntzinean ~~harri~~ jainkoak egizhtigut; ~~harri~~ egin egin Egypto-henitih jalgia arazi githen Moises ~~harri~~ ez datigu zer gertatu zagon." Aratze bat egin zuten bada eguz horietan, eta sakrifizio bat eharri zioten iduri hori, beren eskulanari ospe egnez. Bainan Jainkoa zeiharkatu zen heien ganik eta utzi zituen zeruko armadaren jauresterat, Profeten tibuan enana den bezala:

Israel ethean, berriagotzek mortuan
 etxaini othe zinautaten sarashti- oparit?

Motok-en Harpa
 eta Pongha jainkoaren izana
 eharri dituzte, zuhaniek egin iduri hoien jauresteko
 Beraz, Babilonez haratago aldaratuko zituzte.

Gure Aiteko mortuan, Lekukotasun- Harpa ~~harri~~ bazuten,
 (ikusit zuen ^{ereduaren} ~~harri~~ arabera egiteko) (Moises) manatu zionati ~~harri~~ eran bezala.

Eta hura gure artean hartu eta (ekharri zuten) Josue turu, Jainkoak heien arntzinean lasterkatu ~~harri~~ jenderi kendu lurrean Honela izan zuen Sabid. en egunetara; hurrek Jainkoari Kansitu zion eta okharri egin Jakobon Jainkoarentzat egortza taten aurkitzeko. Haatik Salomonek (egin zion) ethean. Bainan Jainkoak ez da ~~harri~~ erhus egirikako atherbetan egiten, profetai dronaz:

~~gaunak~~

Zena da ene alki
eta luma zango-azpiko :
Zer ethe erarikiko dautazne , dio gaunak..
~~Zen~~ ditake ene pausa-lekua ?
Ez olike ditu ene aktuak ~~horak~~^{ur} egin ?

Legu gugue , behari eta bihurtz erdarindu gabeak / behi
ihandehit³²
gugue egiten diozne Izpiritua Sainduari. ~~Behar~~ Zuen
aitak nolako , zuek ere halako . Zoin profetari ez zaizko
zuen arbasoak oldartu ? Hil dituzte Zuzenaren ethortzen
aitzineki arpalzen zutenak , orai saldu eta
hil duguen hura bera , legea arngenen bitartez ~~egor~~
esturatu baitzuten eta ez beha . -

Aid izen dituzte Zuzena helduzela aintzineki emandek , orai ^{hura} ~~zuek~~ saldu et
~~heriotzen~~ igoni duguen hura bera , bai zuek , legea arngenen
bitartez ~~ahurtu~~ ^{duzuek} ~~hain~~ ^{ota} ~~duzuek~~ ~~le~~ ²⁻⁹ ~~beztatu~~ ² ~~ez~~
~~duzuek~~

Hark kidatu zinen ~~parvizi~~ laegi-kidatzen